

Identificación

- **Obra:** Santa Sofía de Constantinopla.
- **Función:** Templo.
- **Período artístico:** Arte bizantina. Iª Idade de Ouro (Etapa de Xustiniano).
- **Cronoloxía:** s. VI.
- **Autores:** Arquitectos: Isidoro de Mileto - Artemio de Trelles.
- **Materiais:** pedra e ladrillo para os muros, mármore de cores para as columnas e pavimento, ferros de cobre no interior, etc.

Contexto histórico da arte bizantina

1. Período e localización:

1. A arte bizantina desenvólvese principalmente dende o século IV ata o XV no Imperio Bizantino, especialmente centrada na capital, Constantinopla (hoxe Istambul).
2. Tivo o seu grande período de apoxeo co emperador Xustiniano (537-565).
3. A partir do s. VII foi diminuindo en territorio, fronte á expansión musulmá. O Imperio perviviu até a caída da cidade ante os turcos en 1453.

2. Fusión da tradición romana e Influencia cristiá:

1. Herdanza do imperio romano, unido á relixión cristiá e á cultura grega marcan a civilización de Bizancio.
2. A relixión cristiá foi o centro da vida bizantina. O cristianismo era a relixión oficial do imperio, polo que gran parte das obras son de temática relixiosa. Houbo unha unión do emperador romano e a relixión cristiá, o que se deu en chamar **cesaropapismo**.

3. Desenvolvemento e confluencia cultural:

1. A tradición artística do Imperio Romano mesturouse con influencias orientais (persas, sirias e exipcias), o que deu lugar a un estilo propio. Ademais, o imperio estivo en contacto tanto co mundo islámico coma co occidental, o que enriqueceu aínda máis o seu estilo.

4. O emperador coma promotor da arte e da cultura:

1. Moitas das obras de arte e arquitecturas importantes foron encargadas polo emperador ou pola Igrexa. Un exemplo disto é Xustiniano I, que patrocinou a construción da Basílica de Santa Sofía.

Características artísticas da arte bizantina

1. Arquitectura:

- As igrexas bizantinas, como Santa Sofía, destacan polas súas **cúpulas de grande tamaño**, que parecen flotar grazas a **complexos sistemas de soportes**,

arcos e pendentes.

- Utilizan unha planta centralizada ou cruz grega (con brazos iguais) e plantas basilicais.
- Predomina o uso de **mosaicos** para decorar os interiores con imaxes relixiosas de gran simbolismo.

2. **Mosaicos e iconas:**

- Os mosaicos son unha das técnicas máis importantes, empregando teselas de vidro, ouro e pedras preciosas. Estes mosaicos enchen os interiores de luz e cor e representan escenas relixiosas, como a Virxe María, Cristo Pantocrátor, santos e escenas bíblicas.
- A iconografía é moi simbólica e segue normas estritas. A arte bizantina non busca a representación realista, senón a **trascendencia**, de xeito que as figuras adoitan ter posturas frontais, ollos grandes e expresións solemnes.

3. **Iconas:**

- As iconas son pinturas relixiosas que representan figuras sagradas e foron obxecto de veneración. Son realizadas en táboas de madeira e caracterízanse por unha gran estilización e unha ausencia de perspectiva naturalista.
- As figuras adoitan ter unha mirada profunda e imperturbable, que suxire o contacto directo coa divindade.

4. **Estilo idealizado e simbólico:**

- Non buscan **representar** a realidade física, senón a **espiritualidade e o misticismo**. Utilízanse cores brillantes (ouro, azul e púrpura) e as figuras son planas, con pouca perspectiva.
- O fondo dourado é moi común, simbolizando o ceo e o ámbito divino.